

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Právní skutečnosti II. Právní události. Promlčení. Prekluze.

**Mgr. Bc. Štefan Reháč, LL.M.
Olomouc, 1. 11. 2021**

Obsah přednášky

Témata:

- právní události
- čas a jeho běh
- promlčení
 - počátek běhu promlčecí lhůty
 - délka promlčecí lhůty
 - běh promlčecí lhůty
 - obnovení nároku a běh nové promlčecí lhůty
- prekluze

Právní skutečnosti

V minulé přednášce jste viděli:

„Právní skutečnosti nezávislé na lidské vůli:

- právní události
- protiprávní stavy“

Právní události

- právní skutečnosti nezávislé na projevu lidské vůle
- objektivně nastalé události, které jsou v souladu s objektivním právem
- následky – vznik, změna, zánik právního vztahu
- příklady právních událostí:
 - narození nebo smrt fyzické osoby
 - dosažení určitého věku
 - uplynutí časové události (promlčení, prekluze)
 - pojistné události

Právní události

- upraveno v § 600 OZ:

„Zákon stanoví, která práva a povinnosti vznikají, mění se nebo zanikají z právních skutečností nezávislých na vůli osoby. Takový následek může též určit ujednání stran.“

Čas a jeho význam

Nabývání práva a vznik povinnosti:

- má-li se nabýt právo nebo vzniknout povinnost v určitý den, pak se právo nabývá a povinnost vzniká v tento den (v 00:00:00 hod.)

Zánik práva nebo povinnosti:

- zaniká-li právo nebo povinnost v určitý den, zaniká koncem tohoto dne (ve 23:59:59 hod.)

Čas a jeho význam

- práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny
- změna v osobě věřitele nebo dlužníka nemá vliv na běh doby nebo lhůty
- doba a lhůta – rozdíl

Počítání času

- lhůta nebo doba určená **podle dnů** počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek
- lhůta nebo doba určená **podle týdnů, měsíců nebo let** končí dnem, který se pojmenování nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá skutečnost, od níž se lhůta či doba počítá
 - pokud není poslední den v měsíci stejný označením, připadá na poslední den měsíce
- polovinou měsíce se rozumí 15 dnů, středem měsíce 15. den
- lhůta nebo doba určena **na jeden nebo více měsíců a část měsíce**, počítá se část měsíce naposled

Počítání času

- poslední den **lhůty** připadá na sobotu, neděli nebo státní svátek – pracovní den nejbližší následující
- lhůta určená **v kratších časových intervalech než jsou dny** se počítá od okamžiku, kdy začne, do okamžiku, kdy skončí

Promlčení

- není-li právo vykonáno v promlčení lhůtě, promlčí se a dlužník není povinen plnit
- pokud dlužník plní po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil
- promlčuje se právo, nikoliv nárok

Promlčení

- k promlčení soud přihlédne, namítne-li dlužník, že právo bylo promlčeno
- stanovena obecná promlčecí lhůta **3 roky**
 - existují výjimky (§ 631 – 644 OZ)
- počátek běhu promlčecí lhůty je rovněž rozdílný (§ 619 – 628 OZ)

Promlčení

- promlčují se **všechna práva s výjimkou** případů stanovených zákonem:
 - právo na život, důstojnost, zdraví, vážnost, čest, soukromí nebo obdobného osobního práva se promlčují jen práva na odčinění újmy způsobené v těchto případech
 - právo na výživné se nepromlčuje, práva na jednotlivá opětuující se plnění však promlčení podléhají
 - nepromlčuje se vlastnické právo, ani právo domáhat se rozdělení společné věci, právo na zřízení nezbytné cesty, právo na vykoupení reálného břemene

Prekluze

- nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, **zanikne jen v případech** stanovených zákonem výslovně
- k zániku práva soud přihlédne **i bez návrhu**, tedy i když to dlužník nenamítne
 - např. uplatnění nároku z odpovědnosti za vady

Děkuji za pozornost!

Kontakt: Stefan.Rehak@mvso.cz

Konzultace: po předchozí domluvě